

GROENLINKS DEVENTER **VERKIEZINGSPROGRAMMA** **2018 -2022**

SOCIALER.
GROENER.
STERKER.

“Een duurzaam, gezond en eerlijk
Deventer begint bij GroenLinks.”

VOORWOORD

Wat is Deventer een fantastische gemeente! Om te wandelen in de historische binnenstad, te genieten van de groene uiterwaarden of een lekker drankje te drinken op het Grote Kerkhof. Vanuit de dorpen Bathmen, Diepenveen, Okkenbroek, Lettele en Schalkhaar kun je volop genieten van ons fraaie groene buitengebied. Bovendien is er onze spraakmakende voetbalclub Go Ahead Eagles.

GroenLinks wil dat je na 2018 nog trotser op Deventer kunt worden. GroenLinks kiest voor een groen, sociaal en ontspannen Deventer! Doe je mee?

Een duurzame en groene gemeente betekent immers meer tevreden en gezonde inwoners. Wij staan voor hoogwaardig openbaar groen en beschermen onze natuur. Om de doelstelling klimaatneutraal in 2030 te halen, moeten we flinke stappen gaan zetten. Op het gebied van duurzaamheid en de bescherming van planten en dieren is er nog veel werk te verzetten.

GroenLinks staat voor een sterke sociale gemeente waarin 'eerlijk delen' voorop staat. De welvaart verdelen we eerlijk en we willen een gastvrije samenleving. Als mensen pech hebben in hun leven, steken we de helpende hand toe. Daarnaast zijn we ons ervan bewust dat er inwoners zijn die gesteund moeten worden en zorg nodig hebben. Goede zorg is mensenwerk en iedere inwoner kan rekenen op goede zorg. Daar maakt GroenLinks zich sterk voor.

Trots is GroenLinks ook op Deventer als de stad van kunst en cultuur. De afgelopen jaren hebben zich veel discussies afgespeeld over het aanbod en de bezuinigingen. GroenLinks staat voor een vernieuwend en levendig kunstaanbod na 2018. Immers: kunst verrijkt je leven en draagt bij aan een ontspannen gemeente. De afgelopen 8 jaar heeft GroenLinks niet aan het college deelgenomen. Volgens ons is het tijd voor verandering. In dit verkiezingsprogramma lees je wat onze plannen voor de komende vier jaar zijn. De GroenLinks kandidaten staan te popelen om met en voor jou te werken aan dat trotsere Deventer.

OP 21 MAART 2018 MAAKT U DE KEUZE. MAAK VAN DIE KEUZE EEN KEUZE VOOR VERANDERING.

De programmacommissie,
Judith Bakker
Michiel Bussink
Tjeerd van der Meulen
Rene Takens
Wim Verest

De programmacommissie bedankt de fractieleden, de tegenlezers en de indieners van de amendementen voor het verbeteren en aanscherpen van het verkiezingsprogramma.

Vastgesteld in de Algemene Ledenvergadering van GroenLinks op 16 november 2017

INHOUDSOPGAVE

Terugblik 2014 - 2018.....	4
1. GROEN EN DUURZAAM DEVENTER.....	6
1.1 Op weg naar een klimaat neutraal Deventer in 2030.....	6
1.2 Wij willen een schone en gezonde leefomgeving.....	7
1.3 Voorrang voor duurzame mobiliteit.....	9
1.4 Investeren in natuur en openbaar groen.....	11
1.5 Alle dieren tellen mee.....	13
1.6 Een smakelijke en gezonde gemeente.....	14
2. SOCIAAL EN STERK DEVENTER	16
2.1 Jonge mensen in de spotlights.....	16
2.2 Eerlijke kansen voor iedereen in het onderwijs.....	17
2.3 Deventer actief: sport en beweging.....	18
2.4 Wonen in Deventer is een feest.....	19
2.5 Duurzame werkgelegenheid.....	20
2.6 Armoedevrij en schuldvrij in Deventer.....	21
2.7 Iedereen krijgt de zorg die nodig is.....	23
3. OPEN EN EERLIJK DEVENTER	25
3.1 Geen discriminatie, meer diversiteit.....	25
3.2 Kunst en cultuur doen ertoe.....	26
3.3 Veiligheid voorop in onze gemeente.....	27
3.4 Deventer en de rest van de wereld.....	28
3.5 Inwoners aan zet.....	29
De Kandidatenlijst.....	31

TERUGBLIK 14 - 18

De gemeenteraad van Deventer telt 37 zetels. In maart 2014 kwam GroenLinks met 3 zetels in de raad. Het college werd gevormd door Gemeentebelang (7 zetels), PvdA (6 zetels), D66 (5 zetels) en CDA (3 zetels). GroenLinks heeft de afgelopen vier jaar constructief-kritisch oppositie gevoerd. Dat betekende dat als de GroenLinks-fractie het eens was met collegebesluiten wij er oprecht onze waardering voor uitspraken. Maar als er slechte besluiten voorgelegd werden, het beleid ontbrak of de uitvoering haperde, zeiden we het ook. Dat is GroenLinkse politiek bedrijven.

Dikwijls hebben we ook het collegebeleid succesvol bijgestuurd door een voorstel duurzamer of socialer te maken. Ook hebben wij meerdere keren zelf het initiatief genomen om zaken anders te gaan doen. Onze initiatiefvoorstellen op het gebied van **LAADPUNTEN** voor elektrische auto's in de binnenstad, **TJDELIJKE NATUUR** op bedrijfsterrein A1 en het experimenteren met **VUURWERKVRJIE ZONES** (als eerste rondom Ulebelt) zijn met succes in de raad aangenomen. Ons jarenlange pleidooi voor een verhoging van het **DUURZAAMHEIDSBUDGET** werd in het najaar van 2017 uiteindelijk gehonoreerd met een vervijfvoudiging van het budget. Ook onze oproep om een fundamentele aanpak van het **ZWERFVUILPROBLEEM** in de IJsseluitwaarden vond gehoor en in 2018 zal in samenwerking met de partners een beheerplan worden opgesteld. In 2018 ontvangt Deventer, als gevolg van een GroenLinks-motie, **MENSENRECHTENVERDEDIGERS** uit dictatoriale regimes om onze stad tijdelijk te verrijken met hun visie en ideeën. Enkele minder gelukkige collegevoornemens (zoals de plannen voor een **SAFARIPARK IN HET LINDERVELD** bij Lettele) zijn mede door onze inzet afgeblazen.

Op het gebied van Kunst en Cultuur heeft de fractie niet stilgezeten. Diverse **BEZUINIGINGEN** hebben we met succes kunnen terugdraaien (bijvoorbeeld de korting op muziekverenigingen en het schrappen van de subsidie aan de IJsselacademie) en we hebben ons ingezet om nu eindelijk een start te maken met de verbouwing van het **BURGERWEESHUIS**. Deventer gaat, op ons initiatief, een catalogus voor **KUNST IN DE OPENBARE RUIMTE** maken. Daarnaast hielp onze dringende oproep om de tentoonstelling in de **STADSETALAGE** gratis toegankelijk te laten zijn. De keuze voor een nieuwe locatie voor het **SPEELGOEDMUSEUM** heeft de raad veel hoofdbreken gekost. GroenLinks heeft van begin af aan niet veel gezien in het plan om de speelgoedcollectie te verbinden aan één pand of museumconcept, maar was voorstander van het laten opgaan van deze collectie in de grotere collectie van het "Deventer Verhaal". De keuze die de meerderheid van de raad uiteindelijk maakte voor het voormalige kantongerecht op de Brink was voor ons onbegrijpelijk gelet op het proces dat eraan vooraf was gegaan. Inmiddels blijkt dat deze locatie ook niet aan de financiële randvoorwaarden zal voldoen.

In 2012 is besloten tot het bouwen van twee **WINDMOLENS** langs de A1 en sinds 2015 maken deze Deventer duurzamer. Het college maakte helaas een pas op de plaats voor nieuwe windmolens. Op verzoek van GroenLinks heeft de raad een **BELEVINGSONDERZOEK** uitgevoerd naar hoe Deventenaren deze windmolens ervaren. Uit deze inwonerenquête bleek dat maar liefst 70% positief is over de windmolens. Veel inwoners zijn trots dat Deventer duurzamer wordt. Van het door GroenLinks geïnitieerde vervolgonderzoek worden de resultaten in maart 2018 verwacht. Een nieuw college kan op basis van dit onderzoek verantwoorde keuzen maken over uitbreiding van de **DUURZAME ENERGIEVOORZIENING IN DEVENTER**. Op milieugebied hebben wij er aan bijgedragen dat er in de binnenstad en hoogbouw een pilot wordt uitgevoerd met de gescheiden inzameling van **GFT-AFVAL** ("schillenboer").

TERUGBLIK 14 - 18

Na 2014 hebben de veranderingen op het gebied van **ZORG EN WERK** ingrijpende gevolgen gehad voor veel mensen. GroenLinks heeft steeds aandacht gevraagd voor de menselijke kant van de maatregelen: waar hebben mensen behoefte aan? Wij hebben altijd benadrukt dat **EIGEN REGIE** belangrijk is en actie ondernomen als het nodig was. Het buitengebied moet leefbaar blijven en daarvoor zijn **BASISSCHOLEN** in de kleinere kernen belangrijk. Daarom hebben wij ons hard gemaakt voor het openhouden van de basisschool in Loo.

Sinds juni 2017 pronkt bij de entree van het nieuwe stadhuis **ARTIKEL 1** van de Grondwet: de basisregel over gelijkheid. Dit plakkaat is er op initiatief van GroenLinks en geeft duidelijk aan wat voor gemeente we willen zijn. Mede door onze inspanningen wordt er gewerkt aan een actiever **DIVERSITEITSBELEID** en **ANTIDISCRIMINATIEBELEID**.

Sinds 2012 staat als een paal boven water dat het **GROTE KERKHOF** autovrij zal worden gemaakt, losstaand van de herinrichting. De afgelopen jaren hebben we het college steeds aan dit besluit moeten herinneren.

GroenLinks draagt **DUURZAME BEDRIJVIGHEID** een warm hart toe. In juli 2017 hebben we een forse bezuiniging op sociaal-economisch beleid kunnen schrappen. Samen met enkele andere partijen hebben we een HavenTop georganiseerd om weer vaart in de **DEVENTER HAVEN** te brengen.

In 2010 is besloten om aan de Welle het nieuwe **FILMTHEATER DE VIKING** te bouwen als vervanging van Filmhuis De Keizer en Theater Bouwkunde. Onverwachte financiële tegenvallers hebben er helaas voor gezorgd dat dit project ernstig vertraagd is en dat drie coalitiepartijen hun vertrouwen in de verantwoordelijk projectleider opzegden. GroenLinks is altijd duidelijk geweest over de toekomst van het project: uitvoeren! Maar we kunnen onze ogen niet sluiten voor de wijze waarop hier met miljoenen aan gemeenschapsgeld is omgegaan. Daarom is op initiatief van GroenLinks in september 2017 een **RAADSONDERZOEK** gestart naar de bestuurlijke gang van zaken zodat lessen voor de toekomst geleerd kunnen worden. De huidige GroenLinks fractievoorzitter Tjeerd van der Meulen is lid van deze onderzoekscommissie en in maart 2018 worden de resultaten verwacht.

Voor de jaren 2016 en 2017 heeft GroenLinks, voor het eerst in Deventer, met een zogenaamde '**ALTERNATIEVE BEGROTING**' aangegeven waar wij andere keuzen zouden willen maken dan het collegebestuur: een complete visie op hoe het anders kan! Hoewel de alternatieve begroting in zijn totaliteit niet door de raad werd gesteund, oogstten onze inspanningen wel waardering. GroenLinks heeft daarmee een visitekaartje afgegeven: wij willen samen met anderen blijven gaan voor een andere visie op Deventer.

Niet alleen in de raadzaal steken wij onze handen uit de mouwen. Ook buiten laten wij ons zien. GroenLinks kiest traditiegetrouw jaarlijks de "meest betegelde tuin van Deventer" en op een zaterdagmiddag gaan wij (uiteraard op verzoek van bewoners) deze tuin **ONTTEGELEN** en **VERGROENEN**. Omdat het college het niet aandurfde om te gaan experimenteren met een kaplint bij te kappen bomen, hebben wij zelf **KAPLINTEN** opgehangen bij Winkelcentrum Keizerslanden waardoor een aantal bomen is blijven staan. Jaarlijks belonen we een bijzonder initiatief met het "**KLAVERTJE 4**"; de laatste keer voor diners voor asielzoekers uit Syrië.

Na maart 2018 gaan wij vol energie door met het socialer en groener maken van Deventer. Binnen en buiten de raadszaal!

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

1.1 Op weg naar een klimaatneutraal Deventer in 2030

Als gemeente kunnen en moeten we een bijdrage leveren aan het tegengaan van klimaatverandering: energie opwekken zonder olie en gas draagt bij aan een duurzamer toekomst voor Deventer. Dat doen we met duurzame energiebronnen zoals zon, wind, water en aardwarmte. De gemeente Deventer heeft zichzelf beloofd om uiterlijk in 2030 energieneutraal te worden, maar met het huidige beleid zal die doelstelling bij lange na niet worden gehaald. Extra inspanningen zijn hard nodig. Het is tijd voor actie.

DEVENTER KLIMAATBELEID

GroenLinks wil dat er een **WETHOUDER "DUURZAAMHEID"** komt, die een voortvarend nieuw duurzaamheidsbeleid gaat uitvoeren. Elk raadsbesluit krijgt voortaan een **DUURZAAMHEIDSPARAGRAAF** zodat alle beslissingen op duurzaamheid worden getoetst.

Iedereen is nodig om Deventer klimaatneutraal te maken, vandaar dat GroenLinks voor een **LOKAAL ENERGIEAKKOORD** is, waarin tussen gemeente, bedrijven en maatschappelijke organisaties concreet afspraken ('green deals') worden gemaakt. GroenLinks is voorstander van een **DUURZAAMHEIDSFONDS**, waarmee inwoners, scholen, bedrijven en instellingen tegen zeer gunstige voorwaarden een lening kunnen afsluiten voor energiebesparende maatregelen. Wij willen het **LOKALE BELASTINGSTELSEL** vergroenen.

Deventer duurzamer maken kunnen we niet alleen. GroenLinks wil daarom inwoners en instellingen vragen om actief mee te denken over hoe we de doelstelling Deventer energieneutraal in 2030 kunnen halen. Om dat te bereiken organiseren we jaarlijks een **DUURZAAMHEIDSARENA** en de beste ideeën worden omarmd. We stimuleren en ondersteunen innovatie bij bedrijven en instellingen.

Natuur- en milieueducatiecentrum **DE ULEBELT** heeft een belangrijke rol bij voorlichting en educatie over duurzaamheid, natuur en milieu. Deze activiteiten worden dan ook blijvend ondersteund en waar nodig uitgebreid.

DUURZAME ENERGIEOPWEKKING

GroenLinks wil de grootschalige toepassing van **ZONNEPANELEN** stimuleren. Om te beginnen op plekken waar ze te combineren zijn met andere functies, zoals op daken van huur- en koopwoningen, kantoren, bedrijfshallen, veestallen, parkeergarages en op geluidswallen. Een zonnepark op landbouwgrond heeft niet onze eerste voorkeur, omdat dat ten koste gaat van duurzame voedselproductie. Bij het plannen van nieuwe wijken en gebouwen houdt de gemeente voortaan rekening met de stand van de zon, zodat er optimaal gebruik kan worden gemaakt van zonne-energie. Daarmee zijn we er echter niet.

Eén windmolen levert meer energie dan 13 voetbalvelden met zonnepanelen, vandaar dat windmolens volgens GroenLinks onmisbaar zijn voor duurzame energievoorziening. De locaties voor nieuwe **WINDMOLENS** moeten zorgvuldig worden gekozen, zodat ze zo min mogelijk **OVERLAST** geven waarbij er ook actief wordt gewerkt aan participatie en het vergroten van het **DRAAGVLAK**.

De **VERWARMING** van woningen en bedrijven vindt in de toekomst alleen nog maar duurzaam plaats, bijvoorbeeld door middel van aardwarmte, restwarmte van bedrijven, elektrische verwarming of warmte uit riolen. Nieuwe woningen hoeven daarom niet langer op het **AARDGASNETWERK** te worden aangesloten en bij bestaande woningen worden gasleidingen niet meer vervangen. Deventer wordt aardgasvrij in 2050 of zoveel eerder als mogelijk. Uiteraard willen we geen winning van schaliegas (of steenkoolgas) binnen onze gemeentegrenzen, vanwege de grote milieuschade die dat tot gevolg heeft.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

ENERGIEBESPARING

We maken afspraken met woningcorporaties over het versneld energiezuinig maken van huurwoningen, waardoor ook voor huurders de energierekening daalt. Alle nieuwbouw zal **ENERGIENEUTRAAL** zijn, mede door goede isolatie. Met financiële voordelen en voorlichting stimuleren wij particuliere huiseigenaren tot het verduurzamen van hun woningen. Goed voor het milieu én de portemonnee!

GroenLinks wil dat ondernemers die energie willen besparen door de gemeente worden ondersteund: met kennis, bij de vergunningverlening en bij het aanvragen van subsidies. Bedrijven die de wettelijk verplichte energiebesparing achterwege laten, worden, als het aan GroenLinks ligt, alsnog gemotiveerd maar uiteindelijk streng aangepakt. We willen samen met horeca en ondernemers energiebesparing bij **WINKELS, RESTAURANTS EN CAFÉS** stimuleren: in de winter deuren dicht, LED-verlichting toepassen, geen terrasverwarming en reclameverlichting 's nachts uit.

De gemeente moet bij energiebesparing zelf het goede voorbeeld geven in gemeentelijke gebouwen en op terreinen. Bijvoorbeeld: alle **OPENBARE (STRAAT)VERLICHTING** wordt zo spoedig mogelijk volledig vervangen door LED-verlichting.

"DE TOEKOMST IS NU. AFWACHTEN IS GEEN OPTIE."

AANPASSING AAN KLIMAATVERANDERING

Zelfs met een stevig klimaatbeleid, houden we de temperatuurstijging niet tegen. Daardoor zal ook Deventer te maken krijgen met zowel hitte en droogte als met extreme neerslag en wateroverlast. Om ervoor te zorgen dat Deventer ook onder die omstandigheden leefbaar blijft, willen we de gemeente **KLIMAATBESTENDIG** maken.

Om wateroverlast te beperken wil GroenLinks dat **REGENWATER** niet meer via het riool wordt afgevoerd. Burgers en bedrijven worden (bijvoorbeeld met subsidies) gestimuleerd om regenwater zo veel mogelijk naar de bodem af te voeren via waterdoorlatende stenen, wadi's of infiltratiebuizen. Burgers die hun betegelde tuin **'ONTTEGELEN'** worden financieel ondersteund.

In woonwijken zonder bomen, struiken en gras kan het tijdens een hittegolf bloedheet worden. We willen dat alle woonstraten ruim voldoende **SCHADUWRIJKE BOMEN** hebben en dat een plantsoen altijd op loopafstand ligt. Op meerdere plekken in de gemeente komen openbare **WATERTAPPUNTEN**.

"DEVENTER ENERGIENEUTRAAL 2030 IS MOGELIJK. NIET TREUZELLEN MAAR AAN DE SLAG!"

Onze inzet:

- * Deventer krijgt een Wethouder duurzaamheid met een serieus budget*
- * Meer zon- en windenergie in Deventer*
- * We sluiten energiedeals met bedrijven en organisaties over energiebesparing*
- * Deventenaren krijgen hulp bij het verduurzamen van woningen en tuinen*

1.2 Wij willen een schone en gezonde leefomgeving

Schone lucht, bodem en water. Een Deventer zonder overlast van lawaai en zonder onnodige risico's. Daar gaan wij voor.

In Deventer willen we schone lucht voor iedereen. Industrie, verkeer en de landbouw hebben effecten op de luchtkwaliteit, bijvoorbeeld in de uitstoot van fijnstof. Waar de effecten op de luchtkwaliteit het grootst zijn, willen we passende maatregelen kunnen nemen. Om in beeld te krijgen waar in Deventer deze noodzaak zit, zorgen we in Deventer voor een "milieumeetnet" waarbij wij de vinger aan de pols houden door de concentraties continue te meten.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

Een open haard, houtkachel en vuurkorf geven warmte en gezelligheid, maar de keerzijde is dat giftige stoffen in de **HOUTROOK** voor gezondheidsklachten en overlast kunnen zorgen. GroenLinks wil daarom dat de gemeente voorlichting gaat geven over verantwoord hout stoken en daarnaast een aantal "spelregels" gaat opstellen zodat iedereen weet hoe overlast voorkomen kan worden.

VUURWERK is enorm leuk om naar te kijken, maar niet iedereen stelt het geknal op prijs. Het Meldpunt Vuurwerkoverlast van GroenLinks ontvangt jaarlijks in Deventer veel meldingen over geluidsoverlast en onveilige situaties op straat. Bovendien geeft vuurwerk luchtverontreiniging, troep op de straat, schade aan bushokjes en prullenbakken en zorgt het voor angstige huisdieren.

Rondom kinderboerderij en milieu-educatiecentrum De Ulebelt is eind 2017 de eerste **VUURWERKVRIJE ZONE** in Deventer ingesteld. We willen graag dat er meer vuurwerkvrije zones komen op plekken waar de overlast het grootst is. We willen onderzoeken of **CENTRALE VUURWERKSHOW(S)**, waarbij heel Deventer samenkomt om te genieten van vuurwerk en elkaar een gelukkig nieuwjaar te wensen, een alternatief zijn voor particulier vuurwerk.

In Diepenveen loopt een bovengrondse **HOOGSPANNINGSKABEL** dwars door de woonwijk. Het is een ontsierend gezicht en het beperkt de gebruiksmogelijkheden van het gebied nabij de kabels. GroenLinks wil dat deze leidingen in samenwerking met TenneT en het ministerie worden verplaatst of onder de grond worden gebracht.

De A1 die door onze gemeente loopt, veroorzaakt veel **GELUIDSOVERLAST**. De geplande verbreding van de snelweg zal voor extra lawaai zorgen, bijvoorbeeld in Bathmen en Colmschate-Zuid. GroenLinks wil dat voor dergelijke situaties een **GELUIDSWAL** komt die bovendien voorzien wordt van zonnepanelen.

Ook het **GOEDERENVERVOER** per trein geeft lawaai en trillingen. Bovendien is het vervoer van gevaarlijke stoffen over het spoor flink toegenomen, met alle risico's van dien. GroenLinks wil daarom dat er minder goederen en gevaarlijke stoffen over het spoor door Deventer gaan. Het is beter als er meer gebruik wordt gemaakt van **VERVOER OVER WATER**; met de IJssel heeft Deventer een prima transportweg, inclusief eigen haven.

De **BODEM EN HET GRONDWATER** zijn in de gemeente Deventer op verschillende plekken verontreinigd. De gezondheid van inwoners kan daardoor in gevaar komen en ook voor de natuur kan dat schadelijk zijn. De aanwezige bodemverontreiniging moet doelmatig worden aangepakt.

Ook in Deventer werken we aan de **CIRCULAIRE ECONOMIE** die uitgaat van het hergebruiken van **AFVAL**. Het is slecht voor het milieu als afval wordt verbrand of gestort; daarom heeft Deventer een systeem waarbij je meer moet betalen als je veel restafval aanbiedt of wegbrengt. Het uitgangspunt "**DE VERVUILER BETAALT**" staat bij GroenLinks voorop. Inwoners die hun afval goed scheiden en daardoor weinig restafval produceren, moeten daarvoor beloond worden.

GroenLinks wil dat ook bij hoogbouw en in de binnenstad **GROENTE- EN FRUITAFVAL** gescheiden wordt opgehaald, bijvoorbeeld door een moderne variant van de schillenboer. Op termijn willen we af van de grijze bakken voor restafval. Centraal in de wijken en dorpen komen ondergrondse containers om het restafval tegen betaling te deponeren. De grijze bakken worden dan gebruikt om het papierafval aan te bieden. Uiteraard zal er voor mensen die slecht ter been zijn een oplossing komen. Wij onderzoeken hoe wij bij bedrijven en winkels **AFVALSCHEIDING** zo goed mogelijk kunnen stimuleren en faciliteren. Bij de herinrichting van de **MILIEUSTRAAAT** willen we graag een aparte ingang voor recyclebaar afval en spullen voor "Het Goed", zodat de afhandeling daarvan sneller gaat. Het aanbieden van herbruikbare spullen en grondstoffen is volledig gratis. Dit geldt ook voor **ASBEST** dat bij particulieren vrijkomt. Voor het overige restafval moet worden betaald.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

ZWERFVUIL is voor veel mensen een grote ergernis. De gemeente is verantwoordelijk voor een schone openbare ruimte, maar ook bedrijven en inwoners zijn daar op aan te spreken. Inwoners, verenigingen en bedrijven die gezamenlijk hun buurt schoon houden, worden daarbij ondersteund door de gemeente. Wij stimuleren mensen om gevallen van afvaldumping te melden, zodat het afval direct kan worden verwijderd. GroenLinks wil **MEER TOEZICHT** en **HOGES BOETES** voor afvaldumping. Via de Vereniging van Nederlandse Gemeenten pleiten we voor uitbreiding van het **STATIEGELD** om zwerfvuil te voorkomen. Ook willen we dat er in de openbare ruimte **AFVALBAKKEN** voor gescheiden inzameling komen die regelmatig worden geleegd. **HONDENPOEP** is voor mensen een bron van ergernis. Poep op de stoep wordt streng beboet.

“EEN BETER MILIEU BEGINT BIJ JEZELF ÉN DE GEMEENTE.”

GroenLinks wil dat **RECLAMEDRUKWERK** alleen nog in brievenbussen met een ja-ja-sticker wordt gedaan. Huishoudens zonder sticker krijgen niet langer zomaar reclamedrukwerk, waardoor de kap van honderden bomen kan worden voorkomen.

De mogelijkheden van de nieuwe **OMGEVINGSWET** die in 2021 in werking treedt, grijpen wij ten volle aan om ambitieus milieubeleid ten uitvoer te brengen.

ONZE INZET:

- * Gezonde lucht, schone grond en geen afval op straat
- * "De vervuiler betaalt" en hergebruik van afvalstoffen
- * Alleen brievenbussen met een "ja-ja sticker" krijgen nog reclamedrukwerk in de bus.

1.3 Voorrang voor duurzame mobiliteit

Per voet, per fiets, met het openbaar vervoer of met de auto? GroenLinks wil dat de meest milieuvriendelijke en gezonde manieren van verplaatsen voorrang krijgen boven de meer vervuilende.

WANDELEN

Beweging is gezond. Daarom gaan we in Deventer voor goed toegankelijke **VOETPADEN** en veilige **OVERSTEEKPLAATSEN** (zebrapaden). De voetpaden zijn ook geschikt voor visueel gehandicapten en mindervaliden. In het buitengebied onderhouden we een **WANDELNETWERK** en waar mogelijk breiden wij het uit.

FIETSEN

De fiets is een schoon en gezond vervoermiddel dat bovendien weinig plaats inneemt. Daarom zorgen we voor een comfortabele, veilige en vlotte **FIETSFRASTRUCTUUR**. Er wordt ingezet op goede fietsnelwegverbindingen met omliggende steden. Het verbreden van het fietspad op de spoorbrug heeft prioriteit en ook langs de A1 wordt goede fietsinfrastructuur aangelegd. We willen dat het industriegebied goed met de fiets bereikbaar is, ook omdat fietsen van en naar het werk gezond is. Binnen het stedelijk gebied wordt de doorstroming van fietsers bevorderd door bijvoorbeeld voorrangregels aan te passen. **FIETSPADEN** worden geasfalteerd, duidelijk rood gemarkeerd en voldoende breed. Fietspaden krijgen voorrang bij het sneeuw- en ijsvrij maken, waarbij alternatieven voor strooizout worden gebruikt. Bij nieuwe plannen of wegconstructies krijgt de fiets standaard een prominente rol door een **"FIETSPARAGRAAF"** toe te voegen. Bij de invulling hiervan wordt de Fietsersbond Deventer actief betrokken. We nomineren Deventer voor **'NATIONALE FIETSTAD'** in 2020.

Als je een fiets hebt, moet je hem ook veilig kunnen stallen. In de binnenstad hechten we daarom aan meerdere **BEWAAKTE FIETSENSTALLINGEN** en bij winkels zijn voldoende **FIETSENKLEMMEN**.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

OPENBAAR VERVOER

Deventer ligt op een perfect kruispunt van treinverbindingen (noord-zuid en oost-west), maar het kan beter! We dringen er bij het Rijk op aan dat de intercityverbindingen worden verbeterd van 2 keer per uur naar **4 KEER PER UUR**. Daarbij zetten we in op een **VERDUBBELING VAN HET SPOOR** tussen Zwolle en Deventer. De trein stopt voortaan ook op het station in **BATHMEN**. GroenLinks pleit ervoor dat ook in het weekend 2x per uur stoptreinen rijden van en naar Deventer. Ook zetten we in op een **NACHTVERBINDING** met de Randstad en Schiphol zodat mensen ook 's nachts naar de Randstad kunnen reizen of nog in Deventer kunnen komen indien nodig of gewenst. Ook de latere avond- en nachtverbindingen naar het oosten, zuiden en noorden dienen verbeterd te worden.

Bussen zijn duurzaam, schoon en zorgen ervoor dat Deventer goed bereikbaar blijft. Met het elektrische **CENTRUMBUSJE** zijn de binnenstad en het stadhuis goed bereikbaar gemaakt. De mogelijkheden voor uitbreiding worden onderzocht. Verder is de goede bereikbaarheid van de kernen en dorpen in het buitengebied (ook in het weekend) het uitgangspunt. Ouderen en mindervaliden zijn veelal afhankelijk van openbaar vervoer en daarvoor treffen wij goede voorzieningen zodat zij ook mobiel blijven.

We stimuleren initiatieven van burgers in het buitengebied om de mobiliteit te bevorderen.

Het **PONTJE VANAF DE WORP** is een prachtige manier om de binnenstad te bereiken. Ook zijn er mogelijkheden om vanaf een transferium aan de A1 per **WATERTAXI** de binnenstad te bereiken. Uiteraard wordt hierbij gebruik gemaakt van duurzame, elektrische vaartuigen. GroenLinks wil onderzoeken hoe dit concreet gestalte kan krijgen in Deventer.

AUTO

De binnenstad is niet geschikt voor autoverkeer en auto's van bezoekers worden zoveel mogelijk geweerd. Er zijn wel parkeerplaatsen voor mindervaliden en bij speciale gelegenheden worden auto's toegestaan. Uitsluitend voor "flitsbezoeken" is een beperkt aantal parkeerplaatsen beschikbaar.

Bezoekers van de Deventer binnenstad parkeren de auto's in de **BESTAANDE PARKEERGARAGES** en aan de randen van de stad. De toegevoegde waarde en haalbaarheid van een **TRANSFERIUM** op bedrijventerrein Bergweide nabij afrit A1 wordt onderzocht. Vanaf die plek kunnen bezoekers per leenfiets, elektrische bus of per elektrische watertaxi naar de binnenstad worden gebracht. Parkeertarieven worden scherper gedifferentieerd: als je in de stad parkeert, betaal je meer dan wanneer je aan de rand parkeert. Als je in een garage parkeert, is het tarief lager dan op straat. Zo wordt milieuvriendelijk gedrag beloond.

In de gemeente zijn voldoende oplaadpunten voor **ELEKTRISCHE AUTO'S**. Bewoners die een elektrisch laadpunt in hun straat willen worden zo veel mogelijk ondersteund. Wij gaan na of de tarieven voor parkeervergunningen voor vergunninghouders met een elektrische auto kunnen worden verlaagd. Ook als parkeervergunninghouders samen één **AUTO DELEN** is het wenselijk dat het tarief voor een parkeervergunning wordt verlaagd. Overige initiatieven om het auto delen te bevorderen, worden ondersteund.

De stadspaleizen worden niet gebruikt voor parkeren maar voor beleving van het historische centrum. Het autovrije **GROTE KERKHOF** krijgt - met behoud van het huidige karakter - nieuwe allure door duurzame herinrichting waarvoor draagvlak is bij ondernemers en bij inwoners.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

Als het **HANZETRACÉ** (de verkeersring rondom het centrum van Deventer) is opgewaardeerd, wordt **DE WELLE** afgewaardeerd voor bestemmingsverkeer en ingericht als verkeersroute voor hoofdzakelijk voetgangers en fietsers.

VRACHTAUTO'S en sterk vervuilende auto's weren we uit de binnenstad. Vracht wordt vanuit **DISTRIBUTIECENTRA** op het bedrijventerrein overgeladen in kleinere elektrische auto's die de binnenstad bevoorraden.

Wij starten onderzoek naar **MILIEUZONES** in en rond de binnenstad zodat we geluidsoverlast en luchtverontreiniging van oudere vervuilende auto's en vrachtauto's kunnen tegen gaan.

VLIEGEN

Vliegen is de meest vervuilende vorm van transport en veel inwoners van Deventer ervaren geluidsoverlast van vliegtuigjes, die opstijgen vanaf vliegveld Teuge. Groen-Links wil dat de activiteiten op **TEUGE** - waarvan de gemeente Deventer aandeelhouder is - uiteindelijk worden afgebouwd. **LUCHTHAVEN LELYSTAD** gaat uitbreiden en de aan- en afvliegroutes gaan mogelijk over de gemeente Deventer. Samen met de omliggende gemeenten die ook vrezes voor extra overlast doen wij er alles aan om overlast te voorkomen.

Recreatieve **HELIKOPTERVLUCHTEN** veroorzaken geluidsoverlast in Deventer. De gemeente verleent geen medewerking aan deze vorm van milieuvervuiling.

VAREN

Deventer heeft het geluk om aan de IJssel te liggen. Schone binnenvaart is een prima alternatief voor transport per vrachtwagen omdat het minder vervuilend is en zorgt voor minder drukte op de weg. De Deventer haven biedt mogelijkheden voor duurzaamheid en werkgelegenheid. Op dit moment zijn er veel kavels in gebruik door bedrijven zonder **WATERGEBONDEN ACTIVITEITEN**. De Deventer Haven kan de eerste duurzame en **EMISSIELOZE HAVEN** van Nederland worden als we de mogelijkheden benutten van elektrische scheepvaart.

“WANDELEN EN FIETSEN IS DE BESTE MANIER OM DEVENTER TE ONTDEKKEN.”

ONZE INZET:

* Voor wandelaars en fietsers rollen we de rode loper uit.

* De historische binnenstad is goed bereikbaar. Auto's parkeren we aan de randen van de stad.

* De Deventer Haven wordt de eerste duurzame volledig emissieloze haven van Nederland

1.4 Investeren in natuur en openbaar groen

Deventer is een mooie en groene gemeente. Maar op sommige plekken kan en moet het beter, zowel in de stad en de dorpen als in het buitengebied. Groen is geen luxe, maar cruciaal voor het welzijn van de inwoners van Deventer: zonder natuur, geen leven.

Deventer kent een schitterende veelheid aan groen, zoals monumentale bomen, serene wateroevers en uitnodigende parken. Hoe groener de gemeente, hoe gezonder mensen, zowel lichamelijk als geestelijk. Groen filtert vervuiling, zorgt in de zomer voor verkoeling en maakt dat mensen zich prettig voelen. Groen levert zuurstof en zorgt voor opname van broeikasgas CO₂. Dáárom maken we ons hard voor behoud én uitbreiding van groen in en rond Deventer.

Met alle **BOMEN** in de stad wordt zuinig omgegaan. Het 'per ongeluk' kappen van monumentale bomen, zoals in het Worpplantsoen, mag natuurlijk beslist niet meer gebeuren. Daar moeten we juist extra zuinig op zijn. Er wordt een openbare lijst met monumentale bomen gemaakt. Voorafgaand aan kap van bomen, worden deze voorzien van een **KAPLINT**. De vele karakteristieke **LAANBOMEN** met vooral eiken en beuken, horen bij de gemeente Deventer en het Sallandse landschap. Op dit moment wordt er soms wat al te makkelijk overgegaan tot grootschalige kap van oude laanbeplanting. We vinden dat dat moet worden voorkomen.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

De oplopende kosten van het onderhoud mogen niet de enige overweging zijn om oude bomen 'dan maar' te kappen. Per situatie wordt in overleg met de **BOMENSTICHTING** beoordeeld hoe kap kan worden beperkt en in fases kan worden uitgevoerd. Als dan toch bomen worden gekapt in de openbare ruimte, moeten er liefst op dezelfde plek, nieuwe voldoende grote bomen worden terug geplant.

Ook **PLANTSOENEN, PERKEN EN BERMEN** hebben een belangrijke natuurfunctie. Ze kunnen mooi en aangenaam zijn en vervullen een belangrijke rol als woonplek voor allerlei planten, vogels, bijen, vlinders en egels. Parken en plantsoenen worden ecologisch beheerd. Enerzijds om zoveel mogelijk natuurlijke rijkdom te behouden en anderzijds om gebruik van milieubelastende middelen te voorkomen. Op plaatsen waar verloedering of verkeersonveilige situaties ontstaan, intensiveren we de gifvrije onkruidbestrijding en we betrekken de bewoners daarbij. We investeren in plantsoenen die verwaarloosd zijn, zoals het **VOGELEILAND**.

Waar mogelijk worden inwoners ingeschakeld bij inrichting en beheer van **OPENBAAR GROEN**: dat vergroot de betrokkenheid bij natuur in de stad én de onderlinge betrokkenheid tussen inwoners. Daarbij hoort ook de aanleg van **FRUITBOMEN** en -struiken en andere eetbare planten: inwoners die een buurt- of dorpsboomgaard willen aanleggen, worden door de gemeente ondersteund.

Inwoners kunnen **'SNIPPERGROEN'** – kleine stukjes gemeentelijke grond – kopen, maar wel op voorwaarde dat deze grond ook groen wordt ingericht.

We stimuleren de aanplant van **HAGEN** bij particulieren waarbij we voorlichting geven en wellicht ook financiële ondersteuning bieden aan diegenen die hun schutting willen vervangen door heggen en hagen.

Gebouwen en bedrijven worden **'NATUURINCLUSIEF'** gerenoveerd, dat wil bijvoorbeeld zeggen dat daken en muren zo worden ingericht dat ze nestgelegenheid bieden aan vooral de stadsvogels. Denk daarbij ook aan het aanleggen van groene (sedum)daken die ook een gunstige invloed hebben op de temperatuur in woningen en in de stad.

Rond Deventer liggen veel verschillende en mooie **NATUURGEBIEDEN**: langs de IJssel, en de vele bossen en landgoederen rond de stad.

Die gebieden worden beschermd en bovendien zo goed mogelijk met elkaar verbonden. De komst van nieuwe **LANDGOEDEREN** met een belangrijke ecologische functie wordt aangemoedigd en ondersteund.

Een van de oorzaken van de achteruitgang van de **BIODIVERSITEIT** – de rijkdom aan planten en dieren – is dat veel natuurgebieden geïsoleerde eilandjes vormen. Door aanleg van singels, hagen, hakhout, kruidenrijke stroken en natuurlijke bermten worden de gebieden zoveel mogelijk verbonden en hebben (zeldzame) wilde planten en dieren meer kans om te overleven. Het **BERMBEHEER** wordt zodanig veranderd dat er pas wordt gemaaid als bijen, vlinders én mensen volop hebben kunnen genieten van bloeiende bermten. In samenwerking met de bijenverenigingen en imkers wordt Deventer een **BIJ-HOMMEL- EN VLINDERVRIENDELIJKE GEMEENTE**. Daar horen geen chemische bestrijdingsmiddelen bij. Niet in de openbare ruimte en ook het gebruik door zowel particulieren als professionals wordt ontmoedigd en teruggedrongen. Braakliggende gemeentelijke gronden worden ingericht voor **TIJDELIJKE NATUUR**.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

"DE NATUUR KAN WEL ZONDER ONS, WIJ KUNNEN NIET ZONDER DE NATUUR."

Met veel wilde planten en dieren gaat het nog steeds behoorlijk slecht. Ook rond Deventer zie je steeds minder **WEIDE- EN AKKEROVOGELS**. Dat komt voornamelijk doordat de landbouw veel te intensief is geworden: overbemesting, monocultures (gras en voedermaïs zonder bloemen), gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen, de koeien op stal, het verwijderen van bosjes en struiken uit het landschap, zijn allemaal oorzaken waarom steeds minder wilde planten en dieren zich thuis voelen in en rond Deventer. Dat het wel degelijk anders kan, laten verschillende agrariërs zien: zij hebben de toekomst. Wij willen vooral die vormen van landbouw, zoals de **BIOLOGISCHE LANDBOUW**, in Deventer de ruimte geven.

Ook in Deventer worden de nachten steeds minder donker door **LICHTHINDER**. Terwijl donkere nachten goed zijn voor het welzijn van mens en natuur en daarnaast energiebesparing opleveren. Daarom willen we de openbare verlichting 's nachts sterker dimmen, beter richten en gebruik maken van bewegingssensoren. Geen openbare verlichting waar het niet nodig is. Geen nieuwe landschapontsierende en energieverpillende **RECLAMEZUILEN** langs de A1.

ONZE INZET:

* Ook bij nieuwbouw en renovatie wordt rekening gehouden met natuur: alle dieren en planten tellen mee

* Bomenkap wordt zoveel mogelijk beperkt en te kappen bomen krijgen een kaplint.

* Door agrarisch natuurbeheer en bijvriendelijk bermbeheer wordt het buitengebied weer een paradijs voor weidevogels

1.5 Alle dieren tellen mee

De gemeente Deventer is medeverantwoordelijk voor dieren binnen haar grenzen en veel besluiten van de gemeente zijn van invloed op het welzijn van dieren. Daarom is het belangrijk dat de gemeente aandacht heeft voor dierenwelzijn. GroenLinks wil dan ook dat de gemeente dierenwelzijnsbeleid vaststelt.

De meeste dieren binnen de gemeente zijn productiedieren: koeien, varkens, kippen, geiten, schapen. Ook zij hebben recht op een **DIERWAARDIG BESTAAN**, onder andere doordat ze de gelegenheid moeten hebben buiten te kunnen grazen, scharrelen en wroeten. Wij zijn daarom geen voorstander van nieuwe intensieve, niet-grondgebonden veehouderijen, waarbij de dieren de hele dag binnen zitten.

Daarnaast wil GroenLinks **MULTIFUNCTIONELE LANDBOUW** stimuleren: boeren die behalve landbouwproducten ook andere diensten aanbieden, zoals kamperen bij de boer, theetuin, zorg, natuurbeheer, vergaderlocatie en recreatie. Dat zorgt voor risicospreiding voor de boer en nauwere banden tussen stedelingen en plattelanders.

Geen **MEGASTALLEN** in de gemeente Deventer. De gemeente geeft het goede voorbeeld door alleen **BIOLOGISCHE PRODUCTEN** en producten met het "Beter Leven Keurmerk" van de Dierenbescherming te kopen. In de catering van de gehele gemeentelijke organisatie vinden we een ruim assortiment aan vegetarische producten.

De gemeente stelt waar nodig extra eisen aan de **BRANDVEILIGHEID VAN STALLEN** en controleert stallen regelmatig op brandveiligheid. Ook zorgt de gemeente ervoor dat de brandweer is voorbereid op het aanpakken van stalbranden door regelmatig te oefenen en een 'aanvalsplan' voor stalbranden op te stellen.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

Onze inzet:

* Deventer krijgt een ambitieus dierenwelzijnsbeleid

* Diervriendelijke landbouw krijgt voorrang

* Bij bouw en renovatie van woningen en bedrijven wordt rekening gehouden met vogels in de stad ("natuurinclusief bouwen")

Voor veel mensen spelen **GEZELSCHAPSDIEREN** zoals honden en katten een belangrijke rol. Zij verdienen een dierwaardige behandeling en meestal gaat dat ook goed. In gevallen waar dat niet zo is, heeft de gemeente een verantwoordelijkheid. Onder andere door zorg te dragen voor goede opvang van zwerfdieren en van gewonde en verwaarloosde dieren. De gemeente is verantwoordelijk voor goede opvangcentra en een goed functionerende dierenambulance.

Er komen voldoende **UITLAATGELEGENHEDEN** voor honden, waaronder losloopgebieden. Via de gemeentewebsite en informatieborden staat duidelijk aangegeven waar honden mogen loslopen en poepen. Ook op loslopende **GEVAARLIJKE HONDEN** wordt streng toegezien en de verantwoordelijke baasjes worden aangepakt.

De gemeente zorgt voor goede voorlichting over **DIERENWELZIJN**. Er komt een aparte webpagina over dieren op de gemeentelijke website met daarop informatie over het dierenwelzijnsbeleid en met links naar alle relevante organisaties zoals de Dierenbescherming, de dierenambulance, het dierenasiel, de vogelopvang, kinderboerderijen etc. Dieren in nood helpen we altijd.

De **SCHAAPSKUDDE** die sinds een aantal jaren openbaar groen en sommige stadsparken in Deventer onderhoudt, is aan aanwinst voor de stad. We gaan na of we de schapen op meer plaatsen en vaker kunnen inzetten. **EVENEMENTEN** waarbij dieren worden ingezet als amusement (zoals de kermis of het circus) zijn ongewenst in Deventer.

"DIEREN KUNNEN NIET STEMMEN. WIJ VERTEGENWOORDIGEN HUN STEM."

1.6 Eet smakelijk en gezond in Deventer!

Voedsel is medebepalend voor de gezondheid van de Deventenaren, voor de economische vitaliteit van stad, dorpen en streek en voor duurzaam samenleven. Eten en drinken spelen een cruciale rol in ons leven, ook al zijn we ons daar vaak niet van bewust. Van voedsel kun je genieten en tegelijkertijd biedt voedsel een uitgelezen kans om verschillende maatschappelijke problemen bij de kop te pakken. Door beter te eten, worden we gezonder, creëren we zinvolle werkgelegenheid en betere inkomens en krijgen we een mooier en natuurrijker platteland. Daarom wil GroenLinks dat Deventer een voedselvisie ontwikkelt. Om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en buurgemeenten te werken aan een gezond, mooi en lekker Deventer.

Wat en hoeveel we eten, is medebepalend voor onze **GEZONDHEID EN LEVENSVERWACHTING**. De helft van de Nederlanders is inmiddels te zwaar, ook in Deventer. Belangrijkste oorzaken zijn te weinig beweging en de alsmaar toenemende aanwezigheid van te zoet, te vet en te zout eten en drinken. Omdat we steeds meer in een omgeving leven met gemakkelijk goedkoop voedsel, worden we steeds meer verleid om **ONGEZONDE KEUZES** te maken. En het probleem dreigt steeds groter te worden: voortdurend kloppen fastfoodketens op de deur om in Deventer nieuwe vestigingen te openen. **FASTFOODKETENS** bij scholen en langs fietsroutes naar scholen en sportaccommodaties worden zoveel mogelijk geweerd.

Het grootste deel van het grondoppervlak van de gemeente Deventer heeft een agrarische bestemming en wordt dus ingezet voor de voedselproductie. Maar veel boeren hebben het moeilijk: ze staan onder druk om voortdurend meer te produceren tegen een zo laag mogelijke prijs, om de concurrentie op de wereldmarkt aan te kunnen. Dat gaat ten koste van natuur, milieu, dierenwelzijn én het inkomen van de boer. Willen we weer een **NATUURLIJK PLATTELAND**, dan betekent dit dat we toe moeten naar een vormen van kringlooplandbouw, zoals de biologische land- en tuinbouw.

GROEN EN DUURZAAM DEVENTER

ONZE INZET:

- * Deventer ontwikkelt een voedselvisie als startpunt voor een smakelijke en gezonde gemeente.
- * Elke basisschool krijgt een moestuin waarbij kinderen wordt geleerd voedsel te verbouwen.
- * Fastfoodketens bij scholen en langs fietsroutes naar scholen en sportaccommodaties worden zoveel mogelijk geweerd.

Als Deventer geven wij het goede voorbeeld door in de kantine en bij door de gemeente georganiseerde evenementen uitsluitend **DUURZAME STREEKPRODUCTEN** te serveren. De komst van een wekelijkse **REGIONALE BOERENMARKT** in Deventer wordt gestimuleerd. Ondernemers worden door de gemeente ondersteund bij het ontwikkelen van slimme regionale distributienetwerken: zelfpluktuinen, groenten en fruit-abonnementen, voedselcoöperaties, etc. De behoefte aan herkenbaar, smakelijk voedsel met een verhaal vertaalt zich in nieuwe economische activiteiten. Dat is ook terug te zien in Deventer, denk aan de komst van Fooddock en de Davo Brouwerij. GroenLinks juicht de komst van die **VOEDSEL-STARTUPS** toe: ze dragen bij aan een levendige, leuke en lekkere stad en streek en zorgen voor extra werkgelegenheid. In de voedselvisie voor Deventer ondersteunen we initiatieven om **VOEDSELVERSPIJLING** tegen te gaan

"EEN GEZONDE STAD BEGINT BIJ GEZONDE KEUZES!"

Steeds meer Deventenaren zijn de afgelopen jaren hun eigen voedsel gaan verbouwen. Niet zo gek, want groenten en fruit uit eigen tuin en boomgaard zijn lekker, leuk en gezond. Bovendien stimuleren **BUURTMOESTUINEN** en **DORPSBOOMGAARDEN** het onderlinge contact, ook tussen verschillende culturen: minstens zo belangrijk. De komst van nieuwe moestuincomplexen, buurtmoestuinen en dorpsboomgaarden wordt gestimuleerd. Burgers die gemeenteplantsoenen willen omtoveren tot "eetbare parken" worden ondersteund. Burgers in de stad en omliggende dorpen die gezamenlijk koken en maaltijden organiseren worden gestimuleerd.

Voor kinderen is het werken in **MOESTUINEN** heel leerzaam: ze leren van alles over groeien en bloeien, eten ondertussen gezonde groenten en fruit én komen in beweging. GroenLinks streeft er naar dat elke (basis)school in Deventer een eigen moestuin krijgt: bij school of anders in de buurt.

Als onderdeel van **SMAAKLESSEN** over gezonde voeding gaan kinderen op bezoek bij boeren en tuinders in Deventer om al jong te leren over voedsel en gezondheid. Scholen en crèches worden gestimuleerd kinderen fruit te serveren, bij voorkeur uit de buurt.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

2.1 Jongeren in de spotlights!

Jong geleerd, oud gedaan. Daarom is vanaf de start van een mensenleven een kindvriendelijke en gezonde leefomgeving noodzakelijk. De jeugd betrekken wij bij het beleid door hun wensen serieus te nemen en verantwoordelijkheid te geven.

Kinderen moeten gezond en veilig op kunnen groeien. **BUITEN SPELEN** is belangrijk, daarom pleiten we voor voldoende groene speelplekken. De loop- en fietsroutes ernaar toe moeten veilig zijn. Bij nieuwe plannen moet er getoetst worden of kinderen veilig hun speelplaatsen en scholen kunnen bereiken.

Een **TRAPVELDJE** en een **NATUUR SPEELPLAATS** horen in elke buurt. Voor jongeren zijn er voldoende **HANGPLEKKEN**.

Kinderen en jongeren doen ertoe: hun wensen worden serieus genomen. We betrekken kinderen en jongeren bij wat er voor hen wordt georganiseerd en we stimuleren hen om zelf met ideeën te komen voor **SPEELVOORZIENINGEN** en **UITGAANSGELEGENHEDEN**. Ook bij de aanpak van eventuele overlast wordt gezocht naar aansprekende manieren om jongeren mee te laten denken en praten.

Studeren kan alleen maar als je geïnspireerd bent. Meer diverse **UITGAANSGELEGENHEDEN** voor jongeren in Deventer zijn welkom. In overleg met bijvoorbeeld studentenverenigingen wordt bekeken hoe we daarvoor kunnen zorgen. We gaan samen met cafés en kroegen bekijken hoe de proef met vrije sluitingstijden vaste vorm kan krijgen. De gemeente faciliteert **INSPIRERENDE PLEKKEN** waar studenten ook in de avonden en in het weekend rustig kunnen studeren, zoals bijvoorbeeld de **OPENBARE BIBLIOTHEEK**.

Jongeren moeten zoveel mogelijk zorgeloos kunnen opgroeien in hun eigen omgeving, dat voorkomt ook problemen op latere leeftijd. Er wordt daarom niet bezuinigd op het signaleren en vroegtijdig aanpakken van problemen. Door nu te investeren voorkomen we kosten op latere termijn. Jongeren en hun opvoeders moeten snel en makkelijk bij de gemeente terecht kunnen als ze **ONDERSTEUNING** nodig hebben. GroenLinks zet volop in op het voorkómen van verslavingen aan **ALCOHOL** en andere **VERDOVENDE MIDDELEN**.

"JONGEREN ZIJN DE TOEKOMST!"

In de zorg praten we altijd mét kinderen, jongeren en hun ouders, en niet alleen over hen. Een goede kwaliteit van de **JEUGDZORG** krijgt onze voortdurende aandacht en wachtlijsten moeten voorkomen worden. Waar nodig leveren we als gemeente maatwerk en faciliteren wij de samenwerking tussen school en jeugdzorg.

Een goede manier om jongeren meer te betrekken bij de politiek in de gemeente is een **JONGERENRAAD**. In deze jongerenraad kunnen jongeren hun mening geven over zaken die spelen in de gemeente. Voor de gemeenteraad en het college is dit een mooie manier om inspiratie op te doen van de vele ideeën die de jongeren hebben, bijvoorbeeld om de leefbaarheid van de gemeente specifiek voor jongeren te vergroten.

ONZE INZET

- * In elke buurt een natuurspeelplaats en een trapveldje voor de jeugd
- * Met een jongerenraad betrekken we jongeren bij de Deventer politiek
- * Deventer heeft een studentvriendelijk klimaat en studenten praten mee.

2.2 Eerlijke kansen voor iedereen in het onderwijs

Wie of wat je ouders zijn, mag niet bepalen hoe ver je kunt komen of hoe groot je kunt dromen. Ieder kind verdient een goede jeugd. Ons onderwijs moet er daarom op zijn gericht om de achterstanden waarmee sommige kinderen beginnen, weg te werken om zo de talenten van kinderen verder te ontwikkelen. Geen enkele jongere mag voortijdig afhaken of worden afgeschreven. Iedereen die leerplichtig is, zit of op school, of volgt een leerwerktraject, waarbij centraal staat wat de jongere zelf wil.

Elke school wordt zoveel mogelijk een **KINDCENTRUM**: een plek waar kinderen de hele dag terecht kunnen voor onderwijs en kinderopvang, in samenwerking met welzijns- en zorginstellingen en culturele en sportverenigingen. Scholen werken samen met de gemeente voor ondersteuning van leerlingen die extra zorg nodig hebben. Ook stimuleert de gemeente extra aandacht voor hoog getalenteerde leerlingen, die vaak relatief slecht presteren op school en eerder uitvallen.

Goed onderwijs is alleen mogelijk in **SCHOOLGEBOUWEN** die passen bij de eisen van deze tijd: schoon, gezond, fris, veilig, comfortabel en groen. Samen met deze scholen maakt de gemeente een nieuw meerjarig **HUISVESTINGSPLAN**, gebaseerd op verwachte aantallen leerlingen en de ontwikkeling naar kindcentra. In Nederland kennen we het recht op vrije onderwijskeuze. Dat vraagt om een zo breed mogelijk **AANBOD** van verschillende typen scholen in de nabijheid. Tegelijkertijd hebben sommige wijken en dorpen te maken met dalende leerlingenaantallen. Om te blijven voortbestaan met behoud van eigen identiteit wordt samenwerking tussen verschillende scholen gestimuleerd: mediatheek, sportveld of ruimte voor buitenschoolse activiteiten kunnen dan worden gedeeld.

GroenLinks wil dat intensieve samenwerking tussen consultatiebureaus, kinderopvang, scholen, beroeps- en volwassenonderwijs en de gemeente wordt gestimuleerd. Bijvoorbeeld om **TAALACHTERSTAND** te voorkomen of op te lossen. Leerlingen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen om goed op school te kunnen functioneren, komen tijdelijk in een **SCHAKELKLAS**, totdat ze verder kunnen in het reguliere onderwijs.

Ook volwassenen krijgen (een tweede) kans om een **ACHTERSTAND** in taal weg te werken. Ongeveer tweeënhalf miljoen Nederlanders kunnen niet voldoende lezen en schrijven. Dit is een groot maatschappelijk probleem. We bestrijden **LAAGGELETTERDHEID** met goed en voor iedereen toegankelijk onderwijs. Bovendien moet alle informatie van de gemeente (folders, brochures) opgesteld worden in makkelijk te begrijpen Nederlands. Zo kunnen mensen zoveel mogelijk zelf de weg vinden naar de gemeente, bedrijven en zorginstellingen.

Bij een **GEZONDE SCHOOL** hoort voldoende bewegen en leren wat gezonde en smakelijke voeding is. Veilig kunnen lopen of fietsen naar school hoort daarbij. Scholen ontmoedigen het drinken van suikerhoudende dranken en bieden de kinderen zoveel mogelijk water aan. Door het werken in moestuinen en smaaklessen, krijgen de leerlingen beweging en leren ze wat gezonde voeding is.

Iedere jongere zit op school of volgt een **LEERWERKTRAJECT**: geen enkele leerplichtige jongere zit thuis. De leerplichtambtenaar is er in de eerste plaats om leerlingen verder te helpen en niet om boetes uit te delen. Bij problemen wordt samen met de jongere bekeken wat daarvan de oorzaak is en welke oplossingen mogelijk zijn. De gemeente zorgt dat het aanbod van het beroepsonderwijs goed aansluit bij de behoefte van de arbeidsmarkt en stimuleert een zo breed mogelijk aanbod aan **STAGEPLEKKEN** in en bij de gemeente.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

Kinderen van **MIGRANTEN** hebben onze bijzondere aandacht: zij moeten evenveel kansen krijgen als andere kinderen in Deventer. Samen met migrantenorganisaties zoeken we naar mogelijkheden voor optimale ondersteuning van migrantenkinderen. Bijvoorbeeld via het inschakelen van leerkrachten met een migrantenachtergrond en het meer betrekken van vaders, moeders en vrijwilligers bij school.

Op scholen en bij verenigingen in Deventer wordt **PESTEN** op een actieve en consequente manier bestreden. De gemeente draagt bij aan een veilige omgeving en reikt de juiste hulpmiddelen aan. Bij de pesters worden de achterliggende problemen onderzocht.

"IN DEVENTER LEERT IEDEREEN MEE"

ONZE INZET:

- * Passend onderwijs voor iedereen in een gezond schoolgebouw
- * De gemeente levert voldoende stageplekken
- * Taalachterstanden en laaggeletterdheid pakken we aan

"GOED ONDERWIJS IS DE BESTE START VOOR EEN GOEDE TOEKOMST"

"GROENLINKS BRENGT DEVENTER IN BEWEGING"

2.3 Deventer actief: sport en bewegen

Bewegen in welke vorm dan ook is belangrijk om gezondheidsproblemen te voorkomen. Behalve met goede fiets- en wandelfaciliteiten brengen we Deventer in beweging door actief sporten te bevorderen. Sporten is gezond en belangrijk ook vanwege de sociale contacten en vaardigheden.

GroenLinks wil meer gratis toegankelijke sport- en beweegmogelijkheden in de openbare ruimte, bijvoorbeeld een **SKATE, STUNTSTEP- EN BMX-PARK** voor de jeugd en **FITNESSTOESTELLEN** en wandel"ommetjes" voor ouderen. We stimuleren jongeren meer te gaan sporten, door bijvoorbeeld kennismakingsprogramma's bij sportverenigingen. Ook jongeren uit gezinnen met lage inkomens moeten lid kunnen worden van een sportvereniging. Speciale aandacht krijgen de sportmogelijkheden voor mensen met een **BEPERKING**. De deelname van jongeren met een **MIGRATIE-ACHTERGROND** aan sportverenigingen wordt extra gestimuleerd.

Sporten is gezond, maar moet ook zoveel mogelijk gebeuren in een gezonde omgeving. Dat betekent bijvoorbeeld dat op de **KUNSTGRASVOETBALVELDEN** het rubbergranulaat wordt vervangen door een milieuvriendelijk alternatief. En we stimuleren dat in de sportkantines en in de omgeving van sportgelegenheden gezond eten en drinken wordt aangeboden. Sportparken worden milieuvriendelijk en duurzaam ingericht, met LED-verlichting en goed geïsoleerde clubgebouwen.

De gemeente heeft een bijzondere verantwoordelijkheid voor **ZWEMLESSEN** voor asielzoekers. Deze groep moet te allen tijde verzekerd blijven van zwemlessen.

ONZE INZET:

- * Meer gratis toegankelijke sportplekken in de openbare ruimte zoals een skatepark en fitnessstoestellen;
- * Sportparken worden milieuvriendelijk en duurzaam ingericht;
- * Speciale aandacht voor de sportmogelijkheden van jongeren met een migratie-achtergrond en mensen met een beperking.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

2.4 Wonen in Deventer is een feest

Deventer telt in 2018 meer dan 100.000 inwoners. GroenLinks wil een goed woonklimaat zowel in de stad als op het platteland, met betaalbare en energiezuinige woningen voor iedereen. Er zal ruimte zijn voor innovatie.

GroenLinks wil een gemeente die voldoende **SOCIALE WONINGBOUW** stimuleert. Het aanbod moet optimaal in overeenstemming zijn met de vraag. Ook voor speciale doelgroepen, zoals statushouders of mensen die te maken hebben met een bepaalde problematiek maakt de gemeente goede afspraken met woningbouwcoöperaties over urgentieverlening en het beschikbaar hebben van voldoende huizen voor deze doelgroepen. Tevens stimuleert de gemeente **INNOVATIEVE WOONCONCEPTEN** van specifieke doelgroepen. Een project met "Tiny Houses" of ecologische "aarden huizen" zal de gemeente faciliteren. Op het platteland wordt de gemeente geconfronteerd met leegstand van agrarische bedrijven en hier maakt de gemeente "erfdelen" mogelijk: kleinschalige, goed inpasbare en duurzame woningbouwconcepten. Speciale aandacht heeft de gemeente voor voldoende studentenwoningen en woningen voor senioren.

Wonen in het centrum van Deventer is een voorrecht. Maar de stad wordt gedeeld met winkeliers en toeristen. Om alles in goede banen te leiden - denk aan mobiliteit, parkeren, horeca, evenementen openingstijden en de kwaliteit van de openbare ruimte - is een nieuwe **BINNENSTADSVISIE** nodig. GroenLinks wil daar samen met bewoners, winkeliers en betrokken organisaties aan werken. Ook investeren we in de **DORPEN**. In een **OMGEVINGSVISIE** wordt per dorp en buurtschap samen met inwoners bepaald wat karakteristiek en uniek is en wat er nodig is om ze aantrekkelijk te houden. Immers: Okkenbroek heeft andere voorzieningen nodig dan Schalkhaar en Bathmen kun je moeilijk vergelijken met Diepenveen.

**"BETAALBARE EN
ENERGIEZUINIGE WONINGEN
VOOR IEDEREEN"**

Onze inzet:

- * Deventer heeft voldoende betaalbare woningen beschikbaar
- * Een nieuwe binnenstadsvisie en omgevingsvisies voor de dorpen
- * Alle ruimte voor nieuwe en innovatieve woonconcepten, zoals tiny houses

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

2.5 Duurzame economie en werkgelegenheid

Een groene economie is de uitdaging voor alle ondernemers. Duurzaamheid levert banen op! We gaan hier samen met onder meer de Deventer Kring van Werkgevers, MKB Deventer, Bedrijvenpark-management, de binnenstadsmanagement en CleanTechregio Stedendriehoek echt werk van maken.

Het **MIDDEN- EN KLEINBEDRIJF** is belangrijk voor de lokale werkgelegenheid: het zorgt voor veel banen, een goede mix van wonen en werken en het draagt veel bij aan de leefbaarheid in wijken en buurten. Wij bieden het midden- en kleinbedrijf meer ruimte om zich te vestigen in **WOONBUURTEN** zodat de bewoners in hun eigen woonomgeving boodschappen kunnen doen. Wij kiezen voor een compact centrum in de binnenstad om daar leegstand te voorkomen.

Wij willen goede gemeentelijke dienstverlening voor ondernemers: er komt één loket waar ondernemers en starters terecht kunnen voor al hun vragen.

Deventer werkt samen met ondernemers aan **PRETTIGE EN VEILIGE WINKELGEBIEDEN**. Bij eventuele uitbreiding van winkeltijden wordt rekening gehouden met de belangen van kleine zelfstandigen en de effecten op het leefmilieu.

GroenLinks pakt verloedering en **LEEGSTAND** in winkelstraten en -centra aan. Dat doen we onder andere door culturele pop-upwinkels, duurzame en innovatieve start-ups en sociale initiatieven de kans te geven.

Binnenstedelijke locaties en verouderde bedrijfspanden (industriële erfgoed) gaan we beter gebruiken voor **CREATIEVE BEDRIJFVIGHEID** en zelfstandigen met een goed ondernemingsplan.

GroenLinks wil bedrijven aantrekken die milieuvriendelijk werken en tegelijkertijd voor nieuwe werkgelegenheid zorgen. Denk bijvoorbeeld aan ingenieursbureaus en andere hoogwaardige kennisintensieve bedrijven. In het **HAVENGEBIED** krijgen watergebonden bedrijven voorrang op de kavels aan het water. Het havengebied kan daardoor bijdragen aan de economische ontwikkeling van Deventer. Op **BEDRIJVENTERREIN A1** is voorrang voor duurzame (maak)industrie en om meer bedrijven te verleiden moeten we goede reclame maken. Investeren in de kwaliteit van verblijf in Deventer binnenstad en de ommelanden betekent ook meer **TOERISME** dat extra banen kan opleveren.

GroenLinks wil meewerken aan **INNOVATIEVE DUURZAME WERKGELEGENHEID**, bijvoorbeeld Deventer Open Innovatie Center (DOIC) op het AKZO-terrein maar niet met een risicovolle grondaankoop waarbij de gemeente ook nog eens probleem eigenaar wordt van de aanwezige bodemverontreiniging. Het optimaal faciliteren en subsidiëren ligt hierbij veel meer voor de hand.

Ondernemers die duurzame energie opwekken - met warmtekrachtkoppeling, zon, wind en biomassa uit reststromen - verdienen ondersteuning van de gemeente in de vorm van deskundigheid en het zoeken naar financiering. **MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD ONDERNEMEN (MVO)** is een vorm van ondernemen gericht op economische prestaties met respect voor de sociale aspecten en binnen de ecologische randvoorwaarden. MVO-ondernemers geven wij voorrang en de gemeente geeft natuurlijk zelf het goede voorbeeld. De gemeente stelt dezelfde eisen aan gesubsidieerde organisaties en opdrachtnemers.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

De gemeente geeft het goede voorbeeld door ervoor te zorgen dat het ambtenarenapparaat een **GOEDE AFSPIEGELING** van de samenleving is. Dat wil dus bijvoorbeeld ook zeggen dat mensen die elders moeilijk aan de bak komen, een passende plek kunnen vinden binnen de gemeente.

GroenLinks wil met bedrijven afspraken maken over het in dienst nemen van jongeren, ouderen, laaggeschoolden en personen met een beperking. Bij opdrachten en aanbestedingen verwacht de gemeente van bedrijven dat ze **STAGEPLEKKEN EN LEERWERKTRAJECTEN** aanbieden en mensen die dat nodig hebben extra begeleiden binnen hun bedrijf.

ONZE INZET:

* *Maatschappelijk verantwoord ondernemen is het sleutelwoord voor de gemeente en partnerorganisaties.*

* *We werken aan duurzame bedrijventerreinen zonder fossiele brandstoffen en gebaseerd op de circulaire economie*

* *We trekken milieuvriendelijke werkgelegenheid aan, zoals kennisintensieve dienstverlenende bedrijven en duurzame maakindustrie.*

**"DEVENTER IS EEN DUURZAME
MAAKSTAD EN GEEFT VOORRANG
AAN KENNISINTENSIEVE
BEDRIJVGHEID."**

2.6 Armoedevrij en schuldvrij Deventer

Helaas is er niet voor iedereen passend werk. Mensen zonder werk krijgen begeleiding bij het vinden van werk. Als dat niet lukt worden bijstandsgerechtigden niet verplicht tot werk in het kader van wederkerigheid. Armoedebestrijding is het fundament van een goed en geslaagd sociaal beleid. Wij willen een armoedevrij Deventer en minimaregelingen zijn daarom toegankelijk en ruimhartig.

Een persoonlijke, menselijke en professionele benadering van de kant van de gemeente bij het vinden van werk is belangrijk. Degenen die (nog) geen kans maken op een betaalde baan helpt de gemeente bij een alternatief: scholing, participatiebanen, leerwerkplekken, stages, start-ups of vrijwilligerswerk. Elke bijstandsgerechtigde moet op korte termijn aan de slag kunnen in werk of een (opleidings)traject. Om het goede voorbeeld te geven, biedt de gemeente zelf stages en participatiebanen aan. Met creatieve en innovatieve ideeën maken we het mogelijk dat ook mensen met een beperking aan het werk komen en blijven. Aanpassingen op de werkplek moeten gefaciliteerd worden. **BESCHUTTE WERKPLAATSEN** zijn voor sommige mensen de enige veilige manier van werken. Voor die mensen blijven er voldoende beschutte werkplekken beschikbaar. Bijstandsgerechtigden mogen vrijwilligerswerk doen, en worden niet verplicht tot werk in het kader van **'WEDERKERIGHEID'**.

GroenLinks wil **ARMOEDE** voorkomen. **GELDZORGEN** maken mensen ziek. Pas wanneer schulden en geldzorgen opgelost zijn, kunnen mensen de concentratie opbrengen om te re-integreren en een zorgtraject succesvol te doorlopen. Daarom moeten minimaregelingen toegankelijk en ruimhartig zijn. Wij kiezen daarom voor ruimhartige inkomensondersteuning zodat mensen met een minimumuitkering of werkende armen zich niet buitengesloten voelen en hun kinderen gewoon mee kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten. Het gebruik van **ARMOEDEREGELINGEN** (bijvoorbeeld het noodfonds eigen bijdragen Wmo) wordt bevorderd door gerichte communicatie naar diegenen die ervoor in aanmerking komen, want te weinig mensen maken er nu gebruik van. Minimaregelingen kunnen met een eenvoudige procedure worden aangevraagd. Er komt **ÉÉN AANVRAAGFORMULIER** voor alle regelingen: een snel-loket waarmee onze inwoners worden geholpen met het aanvragen van voorzieningen, toelages e.d.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

De **BIJSTANDSUITKERING** is een belangrijk vangnet. We zijn streng aan de poort: als er werk is, krijgt iemand dat aangeboden. Eenmaal in de bijstand zijn we ruimhartig. Maatwerk en vertrouwen zijn leidend in ons beleid. Als het nodig is pakken we participatie en zorg en ondersteuning op in een gezamenlijk traject. GroenLinks wil dat mensen in de bijstand niet worden betutteld en meer mogen bijverdienen. Wij zijn voor een lokaal experiment met het **BASISINKOMEN**.

Een huishouden met meerdere problemen krijgt **ÉÉN VERANTWOORDELIJKE HULPVERLENER**. Deze helpt het leven weer op orde te brengen en regelt de samenwerking met bijvoorbeeld het maatschappelijk werk, de woningcorporatie en de welzijnsinstelling.

Cliënten van **DEVENTER WERKTALENT** verdienen de beste ondersteuning. Op plekken waar goede dienstverlening essentieel is, moeten de beste mensen zitten. Daarom willen we investeren in de professionaliteit van medewerkers. De dienstverlening, de organisatie en de structuur moeten passen bij de (veranderende) samenleving. Dit betekent bijvoorbeeld dat brieven en beslissingen voor iedereen begrijpelijk moeten zijn en dat medewerkers sneller de telefoon pakken om met mensen in gesprek te gaan. Medewerkers beoordelen aanvragen voor een uitkering niet alleen op basis van wettelijke richtlijnen, maar krijgen de ruimte om rekening te houden met de specifieke situatie van de cliënt: er moet ruimte zijn voor maatwerk. De cliëntenraad kan hierin een adviserende en monitorende rol spelen voor de gemeente.

Ook in Deventer wonen mensen met **PROBLEMATISCHE SCHULDEN**. Op dit moment is er voor schuldenaren sprake van een onduidelijk systeem dat weinig ruimte biedt voor schuldhelpverleners om maatwerk te leveren. Het oplossen van schulden gaat uit van het zelfredzaam zijn van de schuldenaren maar mensen die diep in de schulden zitten, zijn vaak niet zelfredzaam. Daarom pleiten wij voor een budget voor de hulpverleners dat ze naar eigen inzicht kunnen inzetten. Schulden kunnen we het beste tijdig aanpakken ("**VROEGSIGNALERING**"): voorkomen is beter dan genezen. Daarom maken we als gemeente, met inachtneming van de privacy, afspraken met woningcorporaties, zorgverzekeraars, energieleveranciers en waterbedrijven opdat er tijdig melding wordt gedaan op het moment dat rekeningen niet worden betaald en de hulpverleners contact leggen met de bewoners om te helpen met het grip krijgen op hun geld.

GroenLinks staat ook positief tegenover een **EXPERIMENT** waarbij schulden worden overgenomen door de gemeente om erger te voorkomen.

In Deventer mogen mensen niet de dupe worden van te veel bezuinigingen boven op elkaar (de zogenaamde "**STAPELING**"). Waar nodig compenseert de gemeente de onevenredige gevolgen van stapeling van verschillende bezuinigingen.

Veel bezuinigingen en kortingen van het Rijk raken mensen die (gedeeltelijk) afhankelijk zijn van een uitkering keihard door deze effecten van stapeling. Er komt een duidelijk gemeentelijk beleid in Deventer met normen voor stapeling van eigen bijdragen. Waar mogelijk **VEREENVOUDIGEN** we regelingen of voegen ze samen.

De groep die de zorg die ze nodig heeft niet kan betalen, krijgt die in principe vergoed van de gemeente. Dat geldt als het aan ons ligt collectief voor de groep die onder de 130 procent van de **BIJSTANDSNORM** valt. Boven die norm is maatwerk altijd nog mogelijk om armoedeval te voorkomen.

"DEVENTER ZONDER SCHULDEN EN ARMOEDE ZOU DE NORMAALSTE ZAAK MOETEN ZIJN."

ONZE INZET

* Schulden kunnen het beste tijdig worden gesignaleerd om erger te voorkomen. We geven hulpverleners in de schuldhelpverlening meer ruimte om zelf de goede keuzen te maken.

* minder regels en meer vrijheid om bij te verdienen voor mensen in de bijstand. Deventer staat open voor een experiment met basisinkomen

* We bannen armoede uit in Deventer. Inwoners die te maken hebben met stapelingen van bezuinigingen ondersteunen we extra.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

2.7 Iedereen krijgt de zorg die nodig is

Zorg en Welzijn gaat over: zelfstandig functioneren, over zorg die past en dichtbij is, over zorg voor en met elkaar. In Deventer investeren we in preventie, goed georganiseerde sociale teams en een leefomgeving die goed toegankelijk is voor inwoners met een beperking. We zorgen voor een goed toegankelijk Persoonsgebonden Budget (PGB) zodat de zorgvrager zelf de regie in handen kan houden.

GroenLinks streeft naar een sterk **PREVENTIEF BELEID**, bijvoorbeeld met de introductie van gerichte preventieprogramma's van sport en voeding op brede scholen in probleemwijken. GroenLinks bouwt verder op het gedachtegoed van positieve gezondheid: eigen kracht, mogelijkheden en behoeften van mensen staan centraal. Als we mensen daarbij ondersteunen heeft dat gunstige effecten op de gezondheid en dat scheelt uiteindelijk in de kosten.

Deventer moet een gemeente zijn waar in de **OPENBARE RUIMTE** rekening wordt gehouden met mensen met een beperking. Dit betekent bijvoorbeeld geen belemmeringen voor **ROLSTOELEN EN ROLLATORS**.

GroenLinks vindt dat de **SOCIALE TEAMS** effectiever en efficiënter moeten worden georganiseerd. Teams dienen enerzijds uit voldoende generalistisch opgeleide mensen te bestaan, maar anderzijds ook de benodigde specialistische deskundigheid in huis te hebben, of deskundigen die op afroep snel beschikbaar zijn. Er wordt bijvoorbeeld goed contact met huisartsen onderhouden.

Alle mensen horen erbij: wij willen in Deventer een echt inclusieve samenleving. Dat betekent dat ook ouderen, mensen met een beperking of psychosociaal probleem, de ondersteuning en zorg ontvangen die het voor hen mogelijk maakt om in de samenleving mee te kunnen blijven doen en om thuis te kunnen blijven wonen. We laten mensen nooit aan hun lot over. En voor wie het aanbod van bestaande instellingen onvoldoende aansluit, stellen we een **INTEGRAAL PERSOONSGEBONDEN BUDGET** (IPGB) beschikbaar. Daarmee kunnen mensen zowel zorg, wonen en werk naar eigen inzicht regelen. De bestaande mogelijkheden voor PGB's blijven in stand en Deventenaren wordt op die mogelijkheden gewezen.

De gemeente zorgt ook dat **MANTELZORGERS EN VRIJWILLIGERS** gefaciliteerd worden om de zorgvrager te ondersteunen. Bij alles dat gemeente en mantelzorgers/vrijwilligers doen, geldt: de zorgvrager bepaalt!

OUDEREN moeten zolang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen. Dat betekent dat er geschikte woonruimte moet zijn voor allerlei verschillende situaties: nultredenwoningen, aanleunwoningen, kangoeroewoningen, beschermd wonen, begeleid wonen en woningtypen waarbij mantelzorgers in de buurt kunnen wonen. Experimenten met semi-zelfstandige woonvormen worden gestimuleerd, zoals zelfstandig wonen in een verzorgings- of verpleegtehuis, groepswonen voor ouderen of Centraal Wonen-projecten.

Thuiswonende ouderen die tijdelijk meer hulp nodig hebben, moeten snel op een veilige plek terecht kunnen. Het kan daarbij helpen om verschillende bevolkingsgroepen met elkaar in contact te brengen. Denk aan **STUDENTEN EN OUDEREN** die een woongemeenschap vormen en elkaar kunnen helpen.

Nieuwe woningen voor ouderen en mensen met een beperking worden dicht bij de bestaande voorzieningen gebouwd. De bestaande instellingen voor ouderen blijven bestaan.

GroenLinks vindt dat basiszorg voor inwoners altijd dicht in de buurt moet worden aangeboden. Om de zorg dichtbij te houden, stimuleert GroenLinks kleinschalige **GEZONDHEIDSCENTRA** met een apotheek, huisartsen, wijkverpleegkundigen en andere zorgverleners. Bij aanbestedingen in de zorg, is de laagste prijs niet het belangrijkste criterium, maar de kwaliteit van de zorg.

EEN STERK EN SOCIAAL DEVENTER

De gemeente stimuleert de samenwerking tussen vrijwilligers en zorg- en welzijnsinstellingen. Bewoners en cliëntenorganisaties worden actief betrokken bij welzijns- en zorgbeleid. **ADVIESRADEN** zijn divers samengesteld. Zo zorgen we ervoor dat niet iedereen over één kam wordt geschoren en houden we rekening met uiteenlopende behoeften in de zorg.

"IN DEVENTER PRATEN DE INWONERS MEE OVER WAT NODIG IS IN DE ZORG."

ONZE INZET:

- * Zorg voor en met elkaar*
- * Geen verschraving van de thuiszorg*
- * Zorg kan altijd worden ingekocht met een Persoons Gebonden Budget*

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

3.1 Geen discriminatie, meer diversiteit

Iedereen telt mee! GroenLinks wil gelijke kansen voor iedereen. Het doet er niet toe of je wieg stond in Deventer of Instanbul, of je gelovig bent of ongelovig, man, vrouw of transgender (of daar überhaupt geen keuze in maakt), homo of hetero, jong of oud. Discriminatie is verboden en wordt bestreden.

In een open samenleving is er ruimte voor culturele en religieuze **VERSCHEIDENHEID**. GroenLinks beoordeelt niemand op zijn afkomst, maar iedereen op zijn gedrag. Iedereen is vrij binnen de grenzen van de wet. Zolang we elkaars grondrechten respecteren kunnen we vreedzaam met elkaar omgaan, ondanks onze verschillende inzichten. Als er wrijvingen tussen bevolkingsgroepen of binnen een gemeenschap ontstaan dan heeft het gemeentebestuur een normerende en verbindende rol. In Deventer hebben we, anders dan bijvoorbeeld de Adviesraad Sociaal Domein of Natuur- en Milieu, nog geen overleg- en adviesorgaan met vertegenwoordiging van Nederlanders met een migranten achtergrond en nieuwkomers. Het is volgens ons belangrijk dat deze groep gehoord worden. Een **ADVIESRAAD SOCIALE COHESIE** kan de gemeente gevraagd en ongevraagd adviseren over actuele vraagstukken in de Deventer samenleving.

Wij vinden het belangrijk dat de gemeente zelf actief **DIVERSITEITS- EN EMANCIPATIEBELEID** uitvoert. Het personeelsbestand van de gemeente en de daaraan verbonden partijen moet een afspiegeling zijn van de lokale samenleving.

Goede **INTEGRATIE**, ofwel het volwaardig meedoen in de samenleving, begint door aan het werk te zijn of door naar school te gaan. Waar nodig intensiveren we het taalonderwijs. Deventer blijft zich natuurlijk ook inzetten voor de verdere emancipatie van lesbiennes, homo's, biseksuelen en transgenders (**LHBT**), in nauw overleg met COC Deventer e.o.).

DISCRIMINATIE wordt niet getolereerd in Deventer. Bij de entree van het stadhuis staat de tekst van artikel 1 van de Grondwet: "Allen die zich in Nederland bevinden, worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan."

DISCRIMINATIE is verboden, maar komt in de praktijk helaas nog vaak voor. De gemeente Deventer dient hierin een actieve rol te spelen door meldingen serieus te nemen en een actief **ANTIDISCRIMINATIEBELEID** verder vorm te geven. **DISCRIMINERENDE ORGANISATIES OF BEDRIJVEN** krijgen geen aanbestedingen of subsidies.

Onze inzet:

* Het personeelsbestand van de gemeente Deventer is een afspiegeling van de lokale samenleving;

* De gemeente voert actief diversiteits- en anti-discriminatiebeleid.

* Tegen discriminatie treden we hard op

"GROENLINKS WIL EEN GEMEENTE WAAR IEDEREEN ZICH THUIS VOELT, ONGEACHT AFKOMST, GESLACHT,

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

3.2 Kunst en cultuur

De gemeente doet ertoe als het gaat om kunst en cultuur. Kunst en cultuur zijn het fundament onder een vrije en open (Deventer) samenleving. Kunst en cultuur verwarren, ontroeren, laten lachen, bieden houvast, stellen vragen en stellen daarmee vanzelfsprekendheden ter discussie. De gemeente zal zich inhoudelijk moeten onthouden van bemoeienis met kunst en cultuur. Wel zal de gemeente op die terreinen een visie moeten aanreiken.

GroenLinks staat voor een vrije kunst- en cultuursector. De gemeente schept de voorwaarden waarin de kunst en cultuur in Deventer kan floreren, zónder zich met de inhoud van die kunst en cultuur te bemoeien. GroenLinks kiest voor een vrije cultuursector, waarbij ieder individu kan genieten op een manier die bij hem of haar past. Genieten van de enorme culturele rijkdom van de Deventer **MUSEA**, van de concerten en optredens op de verschillende podia, theaters en festivals, van boeken, films en poëzie. Bovendien moeten de inwoners van de gemeente zelf de mogelijkheid hebben om de eigen muzikale talenten te ontdekken, te dansen, te schilderen of toneel te spelen. Ook voor 'nieuwere' kunsten, zoals graffiti of video-art' is voldoende ruimte in Deventer. GroenLinks wil samen met de stad en de dorpen werken aan een nieuwe **CULTUURVISIE**: Wat willen we in Deventer? Wat hebben we daarvoor over? En hoe gaan we dat met elkaar organiseren?

Deventer kent een diverse culturele plattegrond met onder andere onderscheidende (individuele) makers én belangrijke hotspots (zoals de Deventer Schouwburg, Het Burgerweeshuis en binnenkort De Viking). Veel kunst en cultuur floreert zonder structureel gemeentegeld en is zeer waardevol. Andere vormen van kunst en cultuur kunnen niet zonder ondersteuning, maar zijn van diezelfde grote culturele waarde: alleen al om de diversiteit en pluriformiteit van de sector te kunnen blijven waarborgen staat GroenLinks voor deze ondersteuning.

GroenLinks is van mening dat er goede afspraken moeten komen over het onderhoud en het beheer van het **CULTURELE VASTGOED**. Dit mag niet eenzijdig op het bordje van de sector worden gelegd. GroenLinks wil onderzoeken hoe de gesubsidieerde cultuurmakers in Deventer zo min mogelijk worden afgeleid van hetgeen waar ze zo goed in zijn: cultuur maken! Die afleiding zit nu bijvoorbeeld in onderhoud en hoge huur. Dit staat niet in dienst van de vrije cultuursector waar GroenLinks voor staat.

Op basis van de nieuwe Cultuurvisie die we samen met de sector en iedereen die zich verder betrokken voelt gaan formuleren, worden er scherpe keuzes gemaakt in wat we bijvoorbeeld van een schouwburg of poppodium verwachten. De gemeente schetst daarmee de voorwaarden, maar verleent niet langer direct subsidies. GroenLinks pleit voor een onafhankelijke **ADVIESRAAD CULTUUR** die de subsidies verleent voor een periode van vier jaar.

Daarnaast staat GroenLinks voor een cultureel Deventer waar ruimte is voor vernieuwing en experiment. Daarom stelt GroenLinks een **DEVENTER CULTUUR LABORATORIUM** (DeCuLab) voor waar makers en instellingen, gesubsidieerd en ongesubsidieerd, individueel of gegroepeerd samen kunnen werken aan nieuwe tot de verbeelding sprekende projecten binnen onze gemeente. GroenLinks ziet dit als een belangrijk onderdeel van de nieuwe cultuurvisie en wil hier een substantieel bedrag voor vrijmaken.

Jongeren verdienen speciale aandacht in het cultuurbeleid. Er is op cultureel vlak te weinig te doen voor **JONGEREN IN DEVENTER**. Om te beginnen wil GroenLinks dat de Deventer Musea een jaarlijkse gratis **MUSEUMNACHT** organiseren: een laagdrempelige manier om jongeren én andere geïnteresseerden zoveel mogelijk kennis te laten maken met de schatten in de Deventer musea. Deventer kent 'Nacht van Goud', maar de wens voor een volwaardige museumnacht leeft bij veel mensen. GroenLinks wil een **JONGEREN CULTUURFONDS** om culturele initiatieven van jongeren te ondersteunen. Via het onderwijs kan dit concreet vorm krijgen. Poppodium Het Burgerweeshuis bewijst zich al jaren als de hoeder van de popcultuur in Deventer en daar voelen veel jongeren zich thuis. Het Burgerweeshuis is de **CLUB VAN DE TOEKOMST** en de verbouwing start als het aan ons ligt in 2020.

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

Een **GOED WERKKLIJMAAT** voor kunstenaars draagt bij aan een levendige gemeente. Culturele broedplaatsen zoals ateliers, werkplaatsen en oefenruimtes zijn daarvoor essentieel. Tegelijkertijd staan in Deventer veel bedrijfspanden leeg. GroenLinks zet er op in dat leegstaande panden (tijdelijk) beschikbaar komen als atelier en tentoonstellingsruimte voor makers. GroenLinks wil dat de voorzieningen van de **OPENBARE BIBLIOTHEEK** op peil blijven, ook in de dorpen. Daarbij wordt gezocht naar creatieve combinaties met andere instellingen als scholen en dorps- en gemeenschapshuizen. GroenLinks wil samen met het **STADSARCHIEF/ATHENEUMBIBLIOTHEEK** zorgen voor een volwaardige plek vol inspiratie en verdieping. Daar hoort voldoende aankoop- en onderhoudsbudget voor nieuwe (en oude) boeken bij. Het **STUDENTENKLIJMAAT** in Deventer wordt zo verbeterd!

GroenLinks wil de **SPEELGOEDCOLLECTIE** behouden en op laten gaan in het Deventer Verhaal met wisselende exposities. De stad en het buitengebied zelf worden expositieruimte.

De gemeente Deventer is gebaat bij een goede **LOKALE OMROEP**. Die zorgt ervoor dat inwoners geïnformeerd worden over bijvoorbeeld politiek, (lokaal) nieuws, cultuur en sport. GroenLinks steunt de door de Stichting Lokale Omroep Deventer gewenste samenwerking met andere lokale omroepen in de Stedendriehoek voor een professionele organisatie en een diverse, toegankelijke en kwalitatief goede programmering.

"KUNST VERRIJKT ONS LEVEN EN GEEFT GLANS AAN ONS BESTAAN."

ONZE INZET:

- * *Onafhankelijke adviesraad Cultuur verdeelt voortaan de subsidies*
- * *In een Deventer Cultuur Lab (Deculab) is plaats voor vernieuwing en experiment*
- * *De speelgoedcollectie wordt onderdeel van het Deventer Verhaal*
- * *Verbouwing Burgenweeshuis als Club van de Toekomst heeft topprioriteit*

3.3 Veiligheid voorop in onze gemeente

Om de veiligheid op straat te waarborgen, moet de politie daadkrachtig optreden tegen overlast en criminaliteit. Maar het voorkomen van criminaliteit is natuurlijk nog beter. We zijn trots op onze open en vrije samenleving: die waarden moeten we beschermen.

De criminaliteitscijfers in Deventer ontwikkelen zich al jaren gunstig. GroenLinks wil dat we samen - dus gemeente, politie en de bewoners - blijven zorg dragen voor een veilige woon- en leefomgeving voor iedereen. Als we veiligheid gaan zien als opdracht van ons allemaal, maakt dat de aanpak effectiever. De gemeente dient zorg te dragen voor een veilige openbare ruimte en om problemen te kunnen signaleren en aanpakken zijn voldoende ogen en oren van bijzondere opsporingsambtenaren (BOA's) en wijkpolitieagenten noodzakelijk.

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

CAMERATOEZICHT, preventief fouilleren en samenscholingsverboden worden uitsluitend toegepast in uitzonderingssituaties waarin niets anders helpt en uitsluitend tijdelijk onder strenge voorwaarden. Camera's scheppen namelijk een schijnveiligheid; ze grijpen niet in wanneer er iets aan de hand is en ze dienen vooral voor registratie en opsporing achteraf. Voor dat soort situaties hebben we meer aan preventief toezicht door de politie (dus meer "blauw op straat"). Veiligheidsmaatregelen zoals bijvoorbeeld **PREVENTIEF FOILLEREN** kunnen etnisch profileren in de hand werken en daarom is dit alleen in zeer uitzonderlijke situaties aan de orde.

Onze persoonlijke gegevens mogen niet misbruikt worden ten koste van onze privacy. Elke nieuwe gemeentelijke (veiligheids)maatregel wordt daarom onderworpen aan een "**PRIVACYSCAN**" om onwenselijke gevolgen in kaart te brengen en te voorkomen.

Deventer zorgt voor veilige plekken voor **SEKSWERKERS**. We bevorderen hun autonomie en ondersteunen sekswerkers die uit het beroep willen stappen. Prostitutie dient legaal en gecontroleerd te worden geregeld, omdat de branche uiterst gevoelig is voor uitbuiting en mensenhandel.

GroenLinks wil teelt en handel van **SOFTDRUGS** legaliseren. Op die manier neemt de drugscriminaliteit af en neemt de controle op handel en kwaliteit van softdrugs toe. Verkopers van softdrugs moeten wel een vergunning hebben en aan strenge kwaliteitseisen voldoen. De huidige drugsbestrijding kost veel tijd, geld en mankracht. GroenLinks wil het overmatig en verkeerd gebruik van alcohol, tabak en softdrugs ontmoedigen, onder meer door betere voorlichting.

"PRIVACY EN VEILIGHEID MOETEN IN BALANS ZIJN!"

ONZE INZET:

- * Cameratoezicht uitsluitend in uitzonderingssituaties en nooit ter vervanging van preventief toezicht door de politie
- * Gemeentelijke maatregelen met gevolgen voor privacy worden onderworpen aan een privacyscan
- * Legalisering van softdrugs en ontmoediging van overmatig en verkeerd gebruik van alcohol, tabak en softdrugs.

3.4 Deventer en de rest van de wereld

De wereld stopt niet bij de gemeentegrens van Deventer. Wij dragen ons steentje bij aan een rechtvaardige wereld.

Bij een open gemeente hoort een open blik naar de wereld. In Deventer zijn talloze vrijwilligers en organisaties actief om internationale contacten te onderhouden en minderbedeelden op andere plaatsen in de wereld te helpen. Als gemeente ondersteunen we dat van harte! Ook voor Deventer is **INTERNATIONALE SAMENWERKING** van groot belang; we zitten immers niet op een eiland!

We kunnen onze ogen niet sluiten voor de ellende in de wereld. Wereldwijd hebben tientallen miljoenen hun huis gedwongen moeten verlaten. Daarvan komen er jaarlijks enkele tienduizenden naar Nederland. **VLUCHTELINGEN** hebben recht op bescherming en een goede behandeling. Ook de gemeente Deventer speelt daarin een belangrijke rol. Deventer is een gastvrije gemeente, ook voor vluchtelingen. GroenLinks biedt ruimhartig **NOODOPVANG** aan en wenst dat nieuwkomers zo snel mogelijk kunnen deelnemen aan de Nederlandse samenleving. Wij stimuleren maatschappelijke initiatieven die hulp bieden bij het introduceren van vluchtelingen in de Deventer samenleving.

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

Als vluchtelingen eenmaal een status hebben, zorgen we voor een goede intake gericht op werk, inkomen, opleiding en vrije tijd in de asielzoekerscentra. Statushouders kunnen vervolgens daar al aan een inburgeringstraject beginnen op basis van hun talenten en ambities. We werken hierbij nauw samen met maatschappelijke organisaties om de huisvesting, inburgering, opleiding en arbeidstoeleiding aan elkaar te koppelen.

Ook **MENSEN ZONDER VERBLIJFSRECHT** verdienen een menswaardig bestaan. Het recht op een behoorlijke levensstandaard en bescherming tegen armoede en sociale uitsluiting zijn fundamentele rechten van de mens. Wij bieden daarom ook opvang voor en begeleiding aan mensen zonder verblijfsrecht (bed-bad-brood). Dit voorkomt dat zij in extreme armoede op straat moeten slapen en helpt bij het ontwikkelen van een toekomstperspectief.

Deventer biedt ruimte aan **MENSENRECHTENVERDEDIGERS** uit landen waar de democratie niet vanzelfsprekend is. Deventer is in 2018 een ShelterCity en heeft dan een aantal mensenrechtenverdedigers te gast. Als het aan ons ligt ontvangen we er in 2019 meer.

Onze inzet:

* Deventer is een wereldstad; we ondersteunen internationale initiatieven.

* Goede begeleiding en snelle integratie van vluchtelingen

* Wij respecteren de fundamentele rechten van de mens: niemand slaapt op straat

**"DENK MONDIAAL, HANDEL
LOKAAL."**

3.5 Inwoners aan zet!

De gemeente is er voor de inwoners, maar is uiteindelijk ook van de inwoners. De gemeente dat ben jij! Wij willen burgers actief betrekken bij plannen en besluiten en zoeken samen met de inwoners naar nieuwe vormen van participatie.

De organisatie van de gemeente is erop gericht om inwoners zo goed mogelijk van dienst te zijn en op tijd bij nieuw beleid te betrekken. De medewerkers aan het loket van de gemeente zijn **KLANTVRIENDELIJK** en denken met mensen mee. Van huis uit kunnen zoveel mogelijk zaken digitaal en telefonisch worden geregeld, maar inwoners die behoefte hebben aan persoonlijk contact moeten óók worden geholpen. **INITIATIEVEN VAN INWONERS** worden ondersteund, er wordt meegelisterd en gedacht. We voorkomen dat mooie initiatieven in de gehaktmolen van de bureaucratie worden vermalen en er nauwelijks iets van overblijft. Maar de gemeente heeft óók oog voor kwetsbare inwoners: niet alle mensen zijn even mondig, wél allemaal even belangrijk.

De nieuwe Omgevingswet in 2021 biedt nieuwe kansen voor **PARTICIPATIE**. Inwoners worden nu al door ons uitgedaagd om de leefomgeving te verbeteren of worden uitgedaagd om met alternatieven te komen als de gemeente een plan voorstelt. Bovendien krijgen inwoners meer gelegenheid mee te denken met plannen van de gemeente en als ze **ALTERNATIEVE PLANNEN** maken, worden die objectief beoordeeld door een onafhankelijke instantie die onafhankelijk van de gemeentelijke organisatie een initiatief toetst.

EEN EERLIJK EN OPEN DEVENTER

De afgelopen jaren werkt de gemeente Deventer steeds meer samen met andere gemeenten bij het uitvoeren van allerlei taken, denk aan de jeugdzorg en afvalverwijdering. Vaak is dat het meest efficiënt en dus een goede zaak. Maar tegelijkertijd is het belangrijk oog te houden voor de **DEMOCRATISCHE CONTROLE**: ook samenwerkingsverbanden van gemeenten moeten uiteindelijk verantwoording afleggen aan de gemeenteraad en dús aan de inwoners. GroenLinks kijkt daarom steeds kritisch naar de doelmatigheid en effectiviteit van samenwerkingsverbanden.

Als de gemeente taken uitbested, zoals in de thuiszorg, wordt er door ons in de eerste plaats gelet op kwaliteit, duurzaamheid en goed omgaan met personeel. In de praktijk wordt helaas vooral gekozen op de prijs. Goedkoop blijkt vrijwel altijd duurkoop.

"ONZE INWONERS ZIJN DE IDENTITEIT VAN DEVENTER"

ONZE INZET:

- De rode loper gaat uit voor burgerinitiatieven. Alternatieven voor gemeentelijke plannen worden objectief beoordeeld.
- We betrekken Deventenaren nauwer bij de gemeenteraad en staan open voor nieuwe vormen van participatie
- Bij uitbesteding van taken wordt voortaan in de eerste plaats gelet op kwaliteit van dienstverlening en duurzaamheid. Goedkoop blijkt vaak duurkoop.

TIJD VOOR VERANDERING STEM GROENLINKS!

1 Tjeerd van der Meulen (1967)

2 Lida Zegel (1965)

3 Koen Boswinkel (1991)

4 Ömer Melikoglu (1971)

5 Halla Baher (1985)

6 Brendan Oonk (1973)

7 Lucas Brinkhuis (1999)

8 Anne van der Meer (1983)

9 Judith Bakker (1965)

10 Annemiek Haven (1968)

11 Boudewijn Eindhoven (1974)

12 Jenna Hulzebos (1992)

13 Bert Slot (1961)

14 Saskia van der Elst (1974)

15 Frederique Hijink (1958)

16 Rob Thijssen (1982)

17 Sabahat Kinaci (1965)

18 Tanya Wijngaarde (1964)

19 Bauke de Vries

20 Pieter Parmentier (1951)

21 Charles Plant (1952)

22 Karin Obdeijn (1962)

23 Douwe de Winder (1991)

24 Martin Hoek (1970)

25 Thom Oorthuis (1953)

26 Robert Jansen (1980)

27 Frans Latupeirissa

28 Wim Verest (1959)

29 Cora Smelik (1968)

30 Carlo Verhaar (1967)

1.

2.

3.

4.

#TEAMVOORVERANDERING

15.

20.

11.

24.

14.

23.

28.

13.

25.

12.

29.

30.

groenlinks.deventer.nl

GroenLinksDeventer

GLDeventer

gldeventer

Groenlinks Deventer

5.

6.

7.

8.